

Colofon

Jaargang 31 nr 1, mei 2022

Aan dit nummer werkten mee:

William Callewaert, Linda De Grootte,
Jean Donné, Greet Faes, Bert Leyssens,
Bernard Roose, Ronny Rutten, Ivo Teu-
wen, Feddy Van Looy, Cécile Verstraete

Eindredactie en vormgeving:

Godelieve Monden

Drukwerk:

Budget-Copy

Cover: F. Denys

Het **volgend nummer** verschijnt
27/08/2022 (deadline 27/07)

Opmerkingen of ideeën?

Stuur naar: dewoordenaar@ntsv.eu

Bestuur NTSV:

Chantal Naessens, voorzitter & web-
master
Ronny Rutten, ondervoorzitter
Jan Wouters, secretaris
Martine Driegelinck, penningmeester
Bert Leyssens, raadslid

Rankingverantwoordelijken:

Ronny Rutten, Kurt Farasyn

Taalzaken:

Stichting Woordenschat is in oprichting
Coördinatie Ronny Rutten

Nieuwsflash:

De nieuwsflash van het NTSV is een
informatiekanaal dat via e-mail wordt
verspreid. Indien je deze wil ontvangen,
mail dan naar webmaster@ntsv.eu

www.ntsv.eu

Inhoudsopgave

3	Voorwoord
4	Analyse IC Littera Tessenderlo
5	Scrabbleweekend Blankenberge
6-7	Huldigingen - Een woordje van Cécile Verstraete
8-9	Wat meer informatie over eigennamen, soortnamen en eponie- men
10-11	Een nieuw taalbeleid staat in de steigers - Uit de oude doos
12	Analyse IC Blanco Tielt
13	In Munster beweegt wat - In Memoriam
14-15	Nieuwkomer in de kijker - Tornado Alfabet Putte te Antwerpen
16	Het artistieke hoekje
17	Stieren
18-19	Herhaalwoorden
20	Analyse NTSV-IC Bilzen
21	Homo Ludens
22	Kousen
23	Puzzelhoekje

Seizoensplanning

11/06/2022	IC Alfabet Putte te Antwerpen
25/06/2022	Interland België-Nederland te Mechelen
27/08/2022	IC Chipka Aalst te Lede
24/09/2022	IC 't Peirt Dendermonde te Overmere
19/11/2022	IC Heureka Mechelen (o.v.)
17/12/2022	NTSV-bekerwedstrijd te Tielt

Voorwoord

Hoi Scrabblevrienden,

De laatste Woordenaar dateert al van december 2020, een digitale versie.

Corona blijft ons beroeren. Clubwedstrijden werden terug opgestart, opgeschort en terug opgestart. Oef!!

De laatste precorona-interclub werd gespeeld in maart 2020. Pas in november 2021, 1 jaar en 8 maanden later, kon er opnieuw een wedstrijd georganiseerd worden volgens de toen nog geldende coronamaatregelen. Begin 2022 werden opnieuw 2 geplande organisaties afgelast en in maart 2022 was het eindelijk zover: een interclub zonder coronamaatregelen!

Opluchting bij bestuur, clubs en leden: de interclubtrein kon opnieuw vertrekken. En of het deugd deed velen terug te zien zonder mondmasker!

Meer zelfs: in 2022 kunnen we een nieuwe wedstrijd aan onze toernooikalender toevoegen: op 11 juni 2022 organiseert Alfabet Putte haar interclub, die in Antwerpen zal gespeeld worden. Allen daarheen!

Helaas verdwijnen er in 2022 3 interclubs van de kalender. Een interclub wordt definitief afgelast: IC Ronse. Twee IC's in 2022: IC Sint-Niklaas en IC Koksijde. De Wase Sint-Niklaas hoopt er in 2023 terug bij te zijn. Het bestuur van Coxhyde Koksijde onderging een grondige verjongingskuur en wie weet nemen zij ook in 2023 terug de draad op. Duimen maar!

Ook de AV 2021 verliep anders dan gewoonlijk vanwege de pandemie: voor de eerste keer werd een digitale AV georganiseerd die probleemloos verliep. Het bestuur is alvast van plan om in de toekomst nog digitale AV's te organiseren, voor zover de agendapunten dit toelaten.

In februari 2022 vond in Mechelen een BAV plaats: er diende gestemd te worden over de nieuwe Statuten n.a.v. de nieuwe vzw-wetgeving. Meteen werd ook een nieuw Intern Reglement en Sportreglement boven de doopvont gehouden ter vervanging van het Huishoudelijk Reglement en Vademecum. Beide reglementen en Statuten zijn gepubliceerd op de NTSV-website.

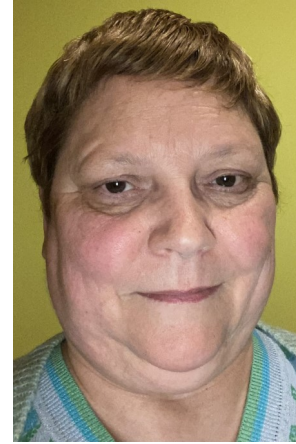
Op taalgebied beweegt er ook heel wat: een Stichting Woordenschat staat in de steigers, nadat op de BAV van het NTSV en de AV van de SBNL hiervoor groen licht gegeven werd. Verder in deze editie vernemen jullie hier meer over.

Speciale dank aan Jill Suykens die wegens beroepsomstandigheden de redactie van De Woordenaar uit handen diende te geven.

Een opvolger werd gevonden in de hoedanigheid van Godelieve Monden. Deze editie is haar eersteling. Het bestuur wenst haar veel succes!

Uw voorzitter,

Chantal Naessens

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	E	E							D	J	E	S			
2										O			T		
3							B			N			E		
4	Q	u	I	D			L			A			K		
5				O	Z	O	N	G	A	T			E		
6						E				T			N		
7						S				J					
8			S	C	U	D	I			E					W
9			D	O	e		E								E
10	C	R	U	S			N								G
11	H	A	A	N							F				S
12	O	I		D							Y				U
13	P	R	I	E	M		H	E	K		L		W	A	F
14	E	N		R		G	E	T		B	E	V	A	T	
15	N			E	L	O	X	E	R	E	N		M	E	K

Deelnemers	:	105
Beurten	:	21
Totaalscore	:	894
Scrabbles	:	3
Solo's	:	1
Soloscrabbles	:	0
Hoogste beurtscore	:	80
Nulscores (gem./deelnemer)	:	1,29
Tops (gem./deelnemer)	:	6,71
Scrabbles (gem./deelnemer)	:	1,29
Getrokken blanco's	:	5
Beurten met Q	:	4

GELEGDE SCRABBLES

Beurt	Aantal	Woord
2	2	SOUNDERE - OUDEREN
3	3	BLOESDEN - BOENSEL - BLOEDENS
11	11	DONAATJE

SOLO's - DUO's - TRIO's

Beurt	Aantal	Type	Spelers
4	4	solo	Bert Leyskens met OZONGAT
14	2	duo	Wesley Eikenaar en Herman Vanackere met CAIRN

TOPS - TOPPER(s)

Aantal	Spelers
17	Wesley Eikenaar

NULLEN - TOPPER(s)

Aantal	Spelers
5	Patrick De Smet - Lizette Janssen - Danielle Boerjan - Hilde Blondeel

CRUCIALE ZETTEN en ANDERE WEETJES

Beurt	Aantal	Opmerking
2	2	In beurt 2 vond 67% van de spelers een scrabble. Tegelijk was dit de beurt met het 2e meeste aantal nullen (16%).
3	3	Door te kiezen voor het foutieve SNELBODE tuimelde Bert Leyskens van de eerste naar de 53e plaats. Jan Cornet kwam hierdoor alleen aan de leiding, een plek die hij t.e.m. beurt 13 wist vast te houden.
10	6	Slechts 6 spelers waren niet aan het WEGSUffen en wisten zo minstens 21 punten meer te scoren dan de rest van het deelnemersveld.
11	11	Wie DONAATJE niet op het beurtbriefje schreef, had minstens 35 verliespunten aan zijn of haar been.
14	2	Wesley neemt definitief de leiding over van Jan Cornet, die pas in beurt 20 uit de top-3 valt door de aanbouw OZONGATJE te maken en hier een nul voor toegekend krijgt.
19	21	21 nullen (20%) voor verwoede scrabblepogingen of aanbouwen met HAANT. Dit was ook de enige beurt waar de mogelijk topzet(ten) niet op een beurtbriefje terecht kwam(en) (NOETIEK/ BE-KNEIT).

We gaan, we gaan niet, jaja we gaan.... nee we gaan toch niet..... joepie! we gaan!!..... Ja, dat was de situatie voor de 44 scrabbelaars en hun partners die er naar uitkeken om aan het scrabbleweekend in Blankenberge deel te nemen. Het zag er eerst somber uit, zo somber dat Bertrand de Bouvere, de organisator van dit superweekend, al een latere datum had voorzien in geval van.... Maar ziedaar, de barometer kleurde ineens altijd maar helderder en na vier opschortingen kon het weekend dan uiteindelijk van start gaan.

We werden hartelijk ontvangen in het hotel Floreal met een heerlijk drankje en Bertrand stelde ons alle medespelers voor, maar vooral ook zijn medewerkers, namelijk zijn vrouw Nadine Debue en het echtpaar Nana Van Den Bossche en Paul De Bosscher. Zij hielpen niet alleen bij de voorbereiding van dit weekend maar deden ook de verbetering tijdens het spel. Een perfect team!

Na een lekker en gezellig avondmaal gingen we van start met de eerste partij. Een spel met zomaar 9 scrabbles waar de eerste solo van het weekend, INFAMERS, werd neergelegd door Floris van Ouwerkerk, dadelijk gevolgd door Ronny Rutten die VERVERTJE op het bord liet verschijnen en in de laatste beurt weer een solo van Floris met het woord ZUMBAEND. Partij uiteindelijk gewonnen door Floris, die op een maximum van 1216 punten er 1175 wegsleepte, tweede was Herman Vanackere met 1057 en derde Herman Theys met 1046. Bravo, een mooie start!

Als kers op de taart werd er tijdens elk spel ook gezocht naar een 15-letterwoord waarvan we, na elke zet, een nieuwe letter konden ontdekken. Bravo aan Rita van de Ven die het eerste woord BEAUTYCONSULENT wist te ontdekken.

Zaterdagmorgen gingen we van start met een ALLES AF-partij. Na het eerste woord TOEMUUR, de enige mogelijke scrabble met deze lettercombinatie, vielen er in de tweede beurt massaal veel nullen, 32 stuks (!) hoofdzakelijk met het woord *meevolgt*.. jaja, dat was voor velen een zware klap. Het werd een mooi spel met 12 scrabbles en een maximum van 1293 punten. Deze partij werd met grote voorsprong gewonnen door Floris die op de 15 beurten slechts 80 punten liet liggen, gevolgd door Jan Cornet met 1081 punten en als derde Guy Mangelschots met 1028. Wie denkt dat een van die drie toppers met de oplossing van het 15-letterwoord naar voor kwam, vergist zich! Het was Hilde Machiels die als eerste het woord AQUARELTEKENAAR kon ontdekken. Geen simpele opgave.

Een mooie zaterdagmiddag wandeling of een partijtje minigolf waren een welgekomen afwisseling om onze batterijen weer wat op te laden.

En zo begonnen we vol energie aan de avondpartij, waar in de vijfde beurt Ronny Rutten met het woord ONDERPAND de eerste soloscrabble van het weekend neerlegde. Floris kwam kort daarop met de tweede soloscrabble op de proppen, namelijk met het woord ROLLEREN en in beurt 16 legde hij nog eens een solo met GEURT (ook MEURT was goed). Het was een zware partij met een maximum van 1140 die tenslotte -3 x raden - weer eens werd gewonnen door Floris die daar 1074 punten in de wacht sleepte. Jef Wuyts werd tweede met 961 en An Verbeke derde met 910. Buiten de eerste plaats kon Floris dit keer met CALIMEROCOMPLEX ook nog het 15-letterwoord als eerste vinden....jaja.... Na een verdiende maar te korte nachtrust wegens het aantreden van het zomerruim en misschien ook wel wegens het late barbezoek, vlogen we in de laatste partij. Een blancospel.

Het begon met een solo van Floris die GEHELP maakte, maar de jury koos ervoor het woord GEHYPE te leggen. Verder werden er in dit spel geen solo's meer gemaakt. Het was een vlot spel waar het 15-letterwoord SYMBOLENLEXICON dit keer door Herman Vanackere werd gevonden. Uiteindelijk bereikten we de 1185 punten en de eerste plaats met 1078 punten werd, hoe zouden we er nog aan durven twijfelen, weer door Floris ingepalmd. Jan Cornet kon met 30 punten verschil, dus 1048, de tweede plaats innemen en Frank Jolie de derde plaats met 1039.

Na een heerlijk aperitiefje en een zondagmiddagmenu gingen we naar de prijsuitreiking.

Want prijzen waren er in overvloed en wel voor elke speler en zelfs voor de partners! Tijdens de 4 partijen werden al flessen wijn en chocolade uitgereikt aan de respectievelijke winnaars, maar daar bleef het niet bij. Elke speler, naargelang zijn uitslag werd beloond. En daarbovenop werden er nog 4 weekendverblijven in het hotel Floreal verloot. Een prijzenfestijn!

En dan de uiteindelijke winnaars van het toernooi:

als eerste Floris van Ouwerkerk met 4 plaatspunten.

Hij was ook de eerste speler in Blankenberge die alle 4 partijen wist te winnen. Als tweede Jan Cornet met 13 plaatspunten en als derde

Herman Theys met 21 plaatspunten.

En zo kwam het superscrabbleweekend in Blankenberge tot zijn einde, met een grote dank vanwege alle scrabbelaars aan Bertrand en zijn team.... en we kijken natuurlijk al uit naar de volgende editie!

Kort voor de aanvang van de pandemie lieten Marc Seghers en Marianne Van Den Nest weten zich terug te trekken uit de commissie organisaties vanwege de gezondheidstoestand van Marc.

Augustus 2020 nam Marc Stepman ontslag uit het bestuur. Geduldig wachtte het bestuur op een gelegenheid om de heren en dame te huldigen op een IC. Maar één na één werden de organisaties afgelast.

Het bestuur besliste om het zekere voor het onzekere te nemen en op de BAV werd hen een geschenk overhandigd. Voorzitter Chantal huldigde hen met volgend tekstje:

Marc Stepman:

Marc, wij waren groentjes toen we in april 2009 toetraden tot het toenmalige NTSV-bestuur. Gaandeweg hebben we ons ingewerkt in het reilen en zeilen van het bestuur. Sindsdien heb ik je heel wat beter leren kennen.

Je was een toffe collega en voorzitter. Ik heb veel van jou geleerd. Ik hoop jou nog dikwijls te zien op een interclub. Je hebt het bestuur beloofd dat we verder op jou konden rekenen voor ons computerpark en toebehoren. We zullen jou eraan houden, reken maar.

Marc Seghers en Marianne Van Den Nest:

Marc, ik liet mij vertellen dat jij samen met Marianne sinds 1997 alle NTSV-organisaties verzorgde: uitnodigingen, boekjes nummeren, mapjes en omslagen klaarmaken, spelleiding en jurering, nacontrole, selecties interland en IRK, enz. Jullie deden dit heel secuur, het bestuur kon op beide oren slapen: alles was tijdig geregeld en verliep vlekkeloos.

Uit naam van het bestuur mag ik jullie deze attentie schenken.

Huldiging Cécile Verstraete:

De IC Mechelen op 20.11.21 zou de laatste deelname van Cécile geweest zijn, echter vanwege de geldende coronamaatregelen dien- de zij alsnog forfait te geven. Voorzitter Chantal schreef volgende tekst voor haar:

Honderden interclubs heeft Cécile gespeeld. Om jullie een idee te geven: sinds 2007 tot op heden nam zij deel aan 144 IC's. Hoeveel het er zijn sinds ze lid werd van het NTSV weet ik niet, ongetwijfeld zijn het er nog vele tientallen meer. Op 97-jarige leeftijd afscheid mogen nemen van het interclubpubliek is niet iedereen gegeven. 5 jaar geleden soleerde zij nog op de IC Sint-Niklaas.

Voor mij is zij de keizerin onder de scrabbelaars. Uit naam van het bestuur heb ik haar met veel plezier een doosje aangeboden, gevuld met haar lievelingschocolade. Het was ons scrabbelaars een eer haar te mogen kennen. We zullen haar nooit vergeten. Cécile was hier heel blij mee. Zeg nooit nooit liet zij mij weten.

En inderdaad: op de IC Tessenderlo op 12.03.22 was zij toch nog eens aanwezig en zette een knalprestatie neer: ze eindigde 62ste op 105 deelnemers!!

Een woordje van Cécile Verstraete zelf, de doyenne van de scrabbelaars

Te Koksijde heeft de scrabblemicrobe mij gebeten.

Ik scrabbelde reeds lang met mijn kinderen maar alleen in het Frans. Toen ik te Koksijde kwam wonen, maakte ik via Hugo Dawyndt kennis met de Nederlandstalige scrabble. Ik ben een rasechte Vlaming maar heb slechts mijn lager onderwijs in het Nederlands genoten.

Ik liet mij inschrijven bij de club van Koksijde waar ik wekelijks ging scrabbelen en waar ik mijn Nederlandse woordenschat snel vergrootte. Het was nodig want toen ik aan een toenmalig lid van de club, Germain Stragier (eigenaar van het Casino Hotel), toegaf dat mijn woordenschat misschien niet groot genoeg was, antwoordde hij dat ik dan beter niet zou deelnemen.

Zo iets zegt men niet tegen Cécile want dan doet ze het zeker en ze werd lid en werd in 1987 zelfs vice-kampioen van de A-reeks van Coxhyde.

Nu ben ik sinds 6 april 98 jaar oud en dankzij An Verbeke kan ik nog weke- lijks aan Skype-scrabble deelnemen en soms gebeurt het dat ik zelfs nog bij de eerste 3 uitkom, dus niet geklaagd.

Ik wens aan alle leden van het NTSV nog veel scrabbleplezier.

Cécile Verstraete

Wat meer informatie over eigennamen, soortnamen en eponiemen ...

Jean Donné

Eigennamen kunnen zich in de taal tot **soortnaam** ontwikkelen. Ze verliezen daarmee hun hoofdletter en kunnen bijgevolg als **geldige scrabblewoorden** gebruikt worden.

De plaatsnaam *Bordeaux* kan zo bijvoorbeeld worden onderscheiden van de soortnaam **bordeaux**, waarmee een wijn wordt aangeduid.

Met name *wijnsoorten* waarbij de naam afgeleid is van een geografische aanduiding en *namen van druiven en wijnstokken* worden over het algemeen met **kleine letters** geschreven zoals in de volgende voorbeelden:

een **bordeaux, bergerac, bourgogne, calvados, chablis, champagne, cognac, medoc, port(o), sancerre, sherry, vouvray** en verder ook de **cabernet, chardonnay, grenache, merlot, pinot, retsina, riesling, sauvignon, syrah, traminer**.

Ook sommige aardrijkskundige namen en hun afleidingen worden soms met een kleine letter geschreven als ze een soortnaam aanduiden:

aberdeen (vishaak), **belg, brabant** (trekpaard),
afghaan, libanon, marok, nepal (soorten hasj),
hollander (4-wielig wagentje), **boston** (kaartspel),
cremona (viool), **afrikaan** (tropische plant),
amerikaan (schip), **tilbury** (2-wielig rijtuig),
java (tabak uit Java), **chinees, ceylon** (thee),
chili (plant), **jersey** (trui, kledingstof),
oxford (bont gekleurde, katoenen stof) ...

Persoonsnamen worden **klein** geschreven als die niet meer naar de persoon zelf verwijzen, maar naar een bepaalde eigenschap. Het gaat dan om een **soortnaam**.

Enkele voorbeelden:

- een bedrijvige **martha** (een zorgvolle, drukke huisbestierster)
- een fluwelen **frederik** (een al te goede, zachtaardige man)
- een verdomde **louis** (iemand die geen goed kan doen, het zwarte schaap)
- een arme **tobias** (een sukkel)
- een domme **august** (een van de gedaantes van een clown)
- een domme **joris**
- een bereisde **roel** (iem. die veel gereisd heeft)
- een razende **roeland** (zeer onstuimig en woest persoon)
- een dolle **dries** (iem. die onbezonnen te werk gaat)
- een vrolijke **frans** (een zorgeloze pretmaker)
- een brave **hendrik** (algoede ganzenvoet = plant)
- een houten / stijve **klaas** (een ontoeschietelijk, zich moeilijk bewegend stijf mens)
- een kuise **suzanna** (een zeer kuise vrouw)
- een ongelovige **thomas**
- een nieuwsgierig **aagje** (nieuwsgierig(e) vrouw of kind of man)
- een hongerige, een hollebolle **gijs** (een veelvraat; een dik, zwaarlijvig persoon)
- een handige **harry**
- de ware **jacob / jozef**

Verder noemen we een man vervuld van broederlijke naastenliefde: een **johannes**; een lastige, humeurige vrouw: een **xantippe**, een verraderlijk mens: een **judas**; een geliefde: iemands **romeo**; een kleine, sterke man: een **popeye**; een gespierde man: een **tarzan**, een zeer rijk man: een **croesus**, een scherpzinnig, helderziende man: een **oedipus**, een jongeman van zeldzame schoonheid: een **adonis**; een vrouwenversierder: een **casanova**, het jongste kind in een gezin: de **benjamin** en een enigszins ordinair meisje/jongen: een **anita** of **marina / johnny** of **sjonnie**.

Hoewel we soms verwachten dat bepaalde substantieven met een hoofdletter dienen geschreven te worden omdat ze personen benoemen, blijken het ook wel eens niet enkel eigennamen te zijn! Ze kunnen dus ook met een **kleine letter** geschreven worden zoals in een aantal voorbeelden hieronder:

- **abraham, sara** : pop van o.m. brooddeeg voor 50ste verjaardag van man of vrouw
- **amelie**: het ontbreken van een of meer ledematen
- **angelica, angelique**: engelwortel
- **axel**: sprong bij het kunstschaatsen
- **bastiaan**: zwarte opzichter over medeslaven vroeger op een plantage
- **balthazar**: wijnfles van 12 liter
- **berthe**: kanten pelerine
- **bobby**: Engelse politieagent
- **chris**: verkorting van christusstand
- **conchita**: kleine trostomaat
- **daisy**: goedkope biscuit met de voorstelling van een madeliefje erin gedrukt
- **eddy**: draaikolk
- **erica**: dopheide
- **iwán**: halfopen zuilengang waarachter paleisgebouwen zich bevinden
- **jacobus, kobus**: visdiefje
- **marc**: alcoholische drank bereid uit de schillen en pitten van uitgeperste druiven
- **maxim**: machinegeweer
- **pieter**: tuinboon
- **robert**: eenjarige plant uit de kruisbloemenfamilie
- **victoria**: o.m. 4-wielig rijtuig
- **vanessa**: soort van dagvlinder
- **willem**: gouden handelsmunt
- **wout** : bediende, politieagent

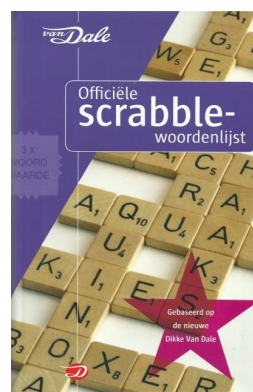
Persoonsnamen die zich hebben ontwikkeld tot **soortnamen** worden **eponiemen** genoemd: een **zeppelin**, het **braille**, een **kalalasnijkov**, een **colbert**, **molière(s)** (lage herenschoen), **alzheimer**, **bakeliet** ...

Deze term wordt overigens ook gebruikt voor afleidingen van persoonsnamen en samenstellingen met persoonsnamen zoals: **freudiaanse** gedachten, **victoriaanse** preutsheid, een **homerische** lach, **sadisme**, **marxisme**, **leninisme**, een **epicurist**, een **rubensfiguur**, het **dopplereffect**, een **pavloreactie**, het **downsyndroom**, een **andreaskruis**, een **davidster**...

Ook veel natuurkundige eenheden zijn **eponiemen**. Ze worden met een **kleine letter** geschreven: **ampère**, **coulomb**, **darcy**, **dalton**, **decibel**, **farad**, **gilbert**, **henry**, **hertz**, **joule**, **kelvin**, **newton**, **ohm**, **pascal**, **tesla**, **volt**, **watt**.

Het ligt voor de hand dat de meeste vernoemde zelfstandige naamwoorden (behalve o .m. **nepal** en **marok**) ook beschikken over een meervoudsvorm en een verkleinvorm. Soms vergen die onze bijzondere aandacht!

marcs, **marctje(s)** - **louistje(s)** - **willems**, **willempje(s)** - **maxim(s)/ (-en)** , **maximetje(s)** - **ericas**, **ericaatje(s)** - **chilis**, **chilietje(s)** - **ohms**, **ohmpje(s)**.

Enquête

Op initiatief van het NTSV-bestuur werd in 2019 via een taalenquête gepolst naar de mening van de leden over het taalbeleid. De respons was groot, en de resultaten gaven aan dat het absoluut nodig was om het beleid, dat al jarenlang was ondergebracht bij de Overkoepelende Taalcommissie (OTC), bij te sturen.

Gesprekken met Van Dale Uitgevers

Het NTSV-bestuur lichtte de taalwerking door in al haar facetten, en kwam tot het besluit dat omwille van meerdere redenen de samenwerking met Van Dale Uitgevers (VDU) op een andere leest diende geschoeid te worden. Er werden gesprekken aangeknoopt met VDU. Van bij aanvang was het duidelijk dat VDU het de evidentie zelf vond dat de scrabblebonden zouden streven naar een woordenlijst met een eigen identiteit. Ook andere bronnen mochten daarbij betrokken worden. De bespreking van de randvoorwaarden van de samenwerking had heel wat voeten in de aarde. Tijdens de coronamaanden werd na meerdere Zoom-meetings duidelijk dat het taalwerk best zou worden ondergebracht in een nieuw op te richten Stichting. Het bestuur van de Nederlandse Scrabblebond (SBNL) was ook die mening toegedaan.

Doel van de Stichting

De eerste betrachting van de Stichting is om een stabiel taalbeleid aan te bieden aan Vlaamse en Nederlandse verenigingen voor wie een woordenlijst een essentieel gegeven is bij de beoefening van denksportactiviteiten. De ontwikkeling, constante update en het beheer van een uitgebreide woordenlijst die als waardige scheidsrechter wordt ervaren, is de hoofdactiviteit. Het bestaan van een taalreglement waarin de officiële, bindende regelgeving is vervat die van toepassing is bij de samenstelling van de woordenlijst, is noodzakelijk.

Bronnen

De Stichting zou moeten streven naar een goede samenwerking met twee voornamelijk producenten van taalmateriaal, elk met een aparte invalshoek: het commerciële bedrijf Van Dale Uitgevers enerzijds, en het niet-commerciële Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) anderzijds. Het INT stelt gratis woordbestanden ter beschikking voor maatschappelijke doelen. Deze nieuwe samenwerking zal leiden tot de opname in de bestaande SWL van duizenden 'nieuwe', vaak zeer goed gekende woorden.

Eigen werk

Medewerkers van de Stichting zullen de kans krijgen om te werken aan aparte strikt afgelijnde dossiers zoals bv. het oplijsten van ontbrekende namen van bloemen, vlinders, vogels, landdieren, vissen, zwammen, ... Ook die woorden komen in aanmerking om toegevoegd te worden aan de SWL.

Oprichting van de Stichting

De Algemene Vergaderingen van het NTSV en de Scrabblebond Nederland (SBNL) gaven eerder dit jaar met zeer grote meerderheid groen licht voor de oprichting van de Stichting "Woordenschat". Beide bonden zullen bestuursleden aanduiden, die zich zullen ontfemen over de algemene coördinatie, het overleg met VDU en het INT, boekhouding, administratie, enz... Individuele leden van beide bonden kunnen zich inzetten als taalmedewerker. Zij doen dat uit persoonlijke interesse voor het werk dat verricht wordt. Zij kunnen om het even wanneer starten en ophouden met hun werkzaamheden. Zij bepalen zelf het tempo en geven aan wanneer ze klaar zijn voor een volgende opdracht.

Interne communicatie en inspraak

Er wordt sterk ingezet op overleg met de werkgroepen, achterban, en belanghebbenden. Alle medewerkers zullen o.a. de kans hebben om hun mening te geven over geplande schrappingen en toevoegingen van woorden. Zij kunnen ook voorstellen lanceren m.b.t. het taalreglement. Het bestuur zal een transparante besluitvorming voeren, en in een intern reglement aangeven welke plaats de inspraak van medewerkers daarbij zal hebben.

Werkgroepen

De werkgroep VDU focust zich op bestanden die afkomstig zijn van VDU. Werkgroep INT daarentegen zal zich bezighouden met bestanden die afkomstig zijn van het INT. Medewerkers kunnen aangeven in welke werkgroep ze actief willen zijn. De twee werkgroepen hebben een eigen gangmaker die het werk binnen een werkgroep coördineert, en voorstellen tot aanpassingen aan de SWL voorlegt aan het bestuur van de Stichting.

Oproep

Hebt u interesse in taalwerk dat ten dienste staat van de scrabblebonden? Beoog je een bestuursfunctie in de Stichting, of houdt u zich liever bezig met het echte taalwerk? We kunnen uw hulp zeker gebruiken. Kandidaten kunnen zich melden bij Ronny Rutten, het NTSV-bestuurslid dat verantwoordelijk is voor het taalbeleid.

Stuur voor 15 juni een mailtje naar raadslid@ntsv.eu. Snel volgt dan meer uitgebreide info. In naam van het NTSV-bestuur dank ik alvast diegenen die een steentje willen bijdragen tot de verwezenlijking van een ander taalbeleid.

Uit de oude doos

Linda De Groot

Wat doet een mens zoal als je ziek in je zetel hangt ??? Eens in fotoarchief van Homerus duiken, dus. Mooie herinneringen van 37 jaar scrabbelen met als hoogtepunt voor Homerus, in 2007, figureren in de film "Man zoekt vrouw" met Jan Declair in de hoofdrol !!!

DAG 20 - SCRABBLE

Normaal spelen de leden van Scrabble Club Homerus Gent hun wedstrijden in het zaaltje van Café Sint Elooï aan de Antwerpse Steenweg. Maar vandaag zijn de leden op post in een prachtig zaaltje aan de rand van het Gentse Citadelpark. Alle figuranten van deze scène zijn dus échte, doorgewinterde Scrabble-spelers voor wie de driedelige Van Dale geen geheimen heeft. "De meeste decorstukken zijn afkomstig van de club zelf," knikt decorman Johan Van Essche, "en de leden van de club geven pertinente opmerkingen om de hele scène tot in de details juist te krijgen." Om zich op zijn rol voor te bereiden heeft acteur Bert Haelvoet een hele wedstrijdnamiddag in Homerus Gent bijgewoond. "Het is een verdomd spannend spel," vertelt Bert. "die mensen spelen dat elke woensdag en zaterdag. Ze nemen het heel serieus. Vooraan in de zaal staat een groot Scrabble bord en alle spelers krijgen dezelfde letters en spelen hetzelfde spel. Het woord met de hoogste score wordt op het bord ingevuld. Ik heb er die dag niet veel van terecht gebracht. Het omaatje van zeventig dat naast me zat, speelde me moeiteloos in de vernieling."

D.

11-12-2006, 10:36:50 ©83-concepts.be
Algemeen

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1								D			R	E	G	E	N
2								I	N	H	A	L	E	N	
3								M			G	E	R		
4	Y	u	K	O				E	A	G	E	R			
5				I	N	W	I	N	D	E	N				
6								S							
7								I							
8	V	O	E	T	A	S	J	E							T
9				U											R
10				K	S									Z	E
11				K	U						F	A	C	E	N
12				E	S	P	E	N	B	L	A	D		E	T
13						O	X	O						M	E
14		Z	W	E	R	M				U	P				L
15	C	O	A	T	E			O	N	T	i	J	S	D	E

Deelnemers	:	90
Beurten	:	20
Totaalscore	:	1126
Scrabbles	:	5
Solo's	:	2
Soloscrabbles	:	0
Hoogste beurtscore	:	158
Nulscores (gem./deelnemer)	:	0,88
Tops (gem./deelnemer)	:	6,81
Scrabbles (gem./deelnemer)	:	3,63
Getrokken blanco's	:	7
Beurten met Q	:	2

GELEGDE SCRABBLES

Beurt	4	DIMENSIE - INLIJMDE - INMIJNDE - MEDICIJN - MEINEDIG - TIMIDEN
	7	BEPALEND - ESPENBLAD
	8	INWEIDEN - INWENDIG - INWIJDEN - INWINDEN - WIIENDEN
	15	ETERNIET - ETTERDEN - ETTEREND - KETTEREN - LETTEREN - NETTEREN - REINETTE - RENETTEN - RETENTIE - TENTEREN - TERNETJE - TETTEREN - TOETEREN - TOETREED - TRENTLE - VERNETTE - VETTEREN
	16	ONTIJSDE - SONDETJE - TSJOENDE - VONDSTJE

SOLO's - DUO's - TRIO's

Beurt	7	solo	Danny Crabbé met ESPENBLAD
	15	solo	Bruno De Bouvere met TRENTLE

TOPS - TOPPER(s)

Aantal	15	Bruno De Bouvere
---------------	----	------------------

NULLEN - TOPPER(s)

Aantal	5	Patrick De Smet - Rina Van Mierlo
---------------	---	-----------------------------------

CRUCIALE ZETTEN en ANDERE WEETJES

Beurt	1	83 tops en 7 nullen. Een echte alles-of-nietsbeurt, gelukkig maar van 16 punten voor de 7 ongelukkigen.
	7 en 8	In deze beurten vond respectievelijk 89% en 86% van de zaal een scrabble.
	12	De mogelijke topzet NAOGE, in aanbouw met POMO, werd door niemand gevonden. Hierdoor kwam FACEN op het bord, met de N op O11, wat nog een belangrijke invloed zal hebben op de uitslag.
	13	De goklustigen kunnen niet langer meer speculeren wat er allemaal voor TASJE mag.
	14	Ook CORNAGE bracht even veel punten op als EAGER, maar zo bleef de x9-mogelijkheid gespaard. Mia Smolders, met de pauze nog aan de leiding, kreeg een nul en tuimelde zo uit de top 10.
	15	Maar liefst 90% van de zaal vond een scrabble! Echter, slechts 12 spelers vonden een x9. Alle anderen verloren minstens 60 punten op dit twaalfal. In deze beurt werd de rangschikking ook grondig door elkaar geschud: Luc Steels, Omer Van Hoecke, Danny Crabbé, Paul De Bosscher en Marc Clauwaert verdwenen uit de top 10. Bruno nam hier definitief de leiding.
20	In de laatste beurt verloor Rudi Franckaert nog 8 punten, waardoor Wesley Eikenaar nog naar de 3e plaats sprong en zo de clean sweep van Ypsilon Heist voorkwam.	

Eerste beurt. Het maximum dat met de getrokken letters kon gemaakt worden, was FOUTEN. Dat werd gelegd op 8D. Een 'echte' scrabbelaar begint dan onmiddellijk al te bedenken wat er nog vóór zou kunnen. De volgende drielettercombinaties komen in aanmerking.

We geven ze hier, met hun betekenis (waar die in de van Dale uitdrukkelijk opgenomen staat):

DUWFOUTEN	(sport) overtreding door ongeoorloofd duwen
GENFOUTEN	
LASFOUTEN	bij het lassen gemaakte fout
LEGFOUTEN	
NETFOUTEN	(volleybal) ongeoorloofde aanraking van het net
OOGFOUTEN	
REMFOUTEN	
RIJFOUTEN	
TELFOUTEN	bij het tellen gemaakte fout
TIKFOUTEN	fout gemaakt bij het tikken op een schrijfmachine/toetsenbord
TYPFOUTEN	= TYPEFOUT: tikfout
ZETFOUTEN	(drukkersterm) drukfout

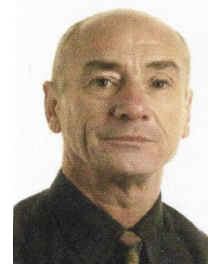
Onderweg werden diverse 'andere' pogingen gedaan, maar helaas ... die waren fout en werden dus in de kiem gesmoord met een nul!

In Memoriam

Alfabet Putte meldt met droefheid het overlijden van de
Heer Rudy Derboven
Bouwkundig ingenieur
echtgenoot van Lutgard Torfs.

Geboren te Putte op 12 april 1945 en overleden te Athene
op 21 september 2021

Het NTSV biedt de familie zijn welgemeend medeleven aan.

Nieuwkomer in de kijker

William Callewaert, heeft zich in 2020 aangesloten bij Chipka Aalst en boekte in Dendermonde op 23 februari dit jaar zijn eerste overwinning, zijn eerste soloscramble, en zijn eerste en tweede solo.

Hoe lang speel je al scrabble en hoe ben je ertoe gekomen?

Scrabble speel ik al van kleins af. Welk gezin heeft geen scrabblespel in huis? Echt veel speelden we wel niet. Na mijn studententijd is dat veranderd. Ik ging toen op kot om dichterbij mijn werk te zijn. Daar stond één spel in de keuken: scrabble. En dus speelden we meerdere avonden per week een potje scrabble. Met een paar vrienden die ik daar heb leren kennen, spelen we sindsdien nog. De laatste jaren deed ik ook mee aan het jaarlijkse amateurtoernooi van Vlezenbeek, dat georganiseerd werd door Hub Moonen. Op dat toernooi werd wedstrijdscramble gespeeld.

Hoe lang speel je al in clubverband?

Veel te kort. Ik had geen idee dat er scrabbleclubs bestonden tot Anne Bogaerts me dat vertelde, ergens in 2018. Zij had zich aangesloten bij Vlezenbeek en later ook bij Chipka Aalst. Sinds ergens in 2019 speel ik maandelijks mee met scrabbleclub Vlezenbeek.

Het is echter helemaal een passie geworden toen ik me in mei 2020 ook aansloot bij Chipka Aalst. Eerst als gelegenheidsspeler maar in 2021 heb ik me ook als lid ingeschreven. Op deze manier heb ik vaak Skype-scrabble kunnen spelen om zo toch veel plezierige avonden te hebben “in mijn kot”.

Hoe vaak speel je, in clubverband maar ook thuis met familie en/of vrienden?

Thuis speel ik een enkele keer met de kinderen. Wel speel ik regelmatig met Anne en Johan, mijn twee internationale kotvrienden. Tijdens de coronapandemie heb ik in Chipka geleerd te spelen via Skype en met behulp van Duplomaat kunnen we nu veel regelmatig spelen.

In clubverband speel ik mee met Vlezenbeek, Chipka (mijn thuisclub) en 't Peird.

Waarom speel je het of vind je het zo leuk?

Ik heb altijd graag bordspelen gespeeld. Het brengt mensen bij elkaar rond de tafel en zorgt voor plezier én uitdaging. Scrabble (wedstrijdscramble) vond ik altijd al één van de betere bordspelen door de eindeloze mogelijkheden.

Het is pas een echte passie geworden toen ik duplicaat scrabble ontdekte. Als je ernaar vraagt, zegt iedereen dat het grote voordeel is dat je geen slechte letters meer kan hebben. Dat is juist, maar er is zoveel meer dat duplicaat leuk maakt.

Zo is elke beurt een miniwedstrijd op zich, waarin je ernaar streeft om een topzet te halen zonder nul te krijgen (en hier krijg ik al mijn eerste 0, want topzet staat niet in SWL). Op het einde van elke beurt komt dan de afroeping van de toppie (dit staat er wel in, zij het dat het een Indisch hoofddeksel betekent). En dan is het telkens van “amai chique, goed gezien zeg”, “verdorie, die kant van het bord heb ik niet bekeken”, of “wie kent dat woord nu?”. Want in het begin haal je geen toppie hoor (lacht).

En daarmee kom ik dan direct tot het volgende grote verschil bij wedstrijdscramble: na elke beurt toont het Indiëse hoofddeksel wat mogelijk was. Je schrikt je een ongeluk wat je allemaal gemist hebt. Vooral via Skype dan, want je ziet iedereen zijn zet. Wat die allemaal gezien hebben, ongelofelijk! En dat is dan weer enorm leerrijk.

Maar ik kom graag terug op de eerste reden waarom ik scrabble zo leuk vind: echte scrabbelaars zijn ook beminlijke mensen. En dat maakt het supergezellig!

Wat zijn je ambities op scrabbleniveau en/of waar ben je fier op?

Ik zou het bezwaarlijk ambities willen noemen, maar ik geef mezelf graag een uitdaging. Mijn eerste ambitie was om te kunnen "puzzelen" zonder gehinderd te worden door twijfels of een woord nu wel of niet bestaat. In het begin twijfelde ik zelfs over de helft van de 2- en 3-letterwoorden. Ik vond dat toen zeer hinderlijk om echt te kunnen genieten van het spel.

In Vlezenbeek heb ik van Luc Kumps heel wat taaltips gekregen, en in Chipka heb ik van Jos en Bert Leyssens heel wat tips gekregen over te leren woordjes. Sindsdien (een jaar later) kan ik me nu vooral wijden aan het pure puzzelen, wat het nog leuker maakt.

Van Jos heb ik dan ook nog puzzeltechnieken mogen leren, waardoor ik mezelf nu een nieuwe uitdaging kan aanmeten: beter doen dan vorig jaar. Maar ik heb nog werk hoor!

En verder heb ik nog een rist uitdagingen waar ik nog werk moet van maken. Niets zo sneu als verkeerde coördinaten opschrijven, omgekeerde aanbouw, bord dat verkeerd ligt, verkeerde letter trekken, een woord dat van het bord valt, te laat beginnen noteren. Ik ben daar blijkbaar bij de creatievelingen.

En dan zijn er nog de scrabbles die iedereen ziet, maar ik van tijd gewoon niet. En daarmee heb ik al mijn tweede nul in dit artikel, want ook dit woord staat niet in de SWL.

Wat zijn je andere hobby's en bezigheden?

Hobby's genoeg, maar een mens moet keuzes maken hè.

Mijn vrouw en ik gaan heel graag uit eten, en regelmatig gaan we ook wandelen. Verder speel ik tennis en hopelijk kunnen we binnenkort terug gaan snowboarden. Dat laatste is wel al bijna drie jaar geleden. Ik kijk er naar uit!

En verder alles wat gezellig is. Barbecueën met de familie en de worsten laten aanbranden, verliezen van mijn oudste zoon in schaken of van mijn jongste zoon in bowling, ... Te veel om op te sommen!

Wat is de invloed van corona op jouw leven en hobby?

Zelf zijn we gelukkig – en tot nog toe – gespaard gebleven van ernstige ziekte. Dat valt dus allemaal reuze mee.

Ik kan ook van thuis werken, waardoor ik langer kan werken, alles veel meer afgewerkt krijg, en toch op tijd thuis ben voor het avondeten.

En verder zijn er genoeg leuke dingen te doen. Kan je het ene niet doen, dan wissel je dat toch gewoon in voor een ander hè.

Zolang we gespaard mogen blijven, hoor je ons zeker niet klagen. En als de horeca open is, is het meer dan ok.

En niet te vergeten: corona heeft me ook scrabble gebracht, joepie!

Na lange tijd weer een toernooi in Antwerpen

Antwerpen stond lange tijd niet in de lijst van de interclubs.

ALFABET PUTTE heeft daarom het initiatief genomen om een interclub te organiseren in de zaal SAC op de Linkeroever in Antwerpen.

Het ganse team van Alfabet Putte hoopt jullie daar allemaal te mogen begroeten!

11 juni 2022 - 14 uur
zaal SAC - Sint-Anneke Centrum
Hanegraefstraat 5, 2050 Antwerpen

TOT DAN!

IVO TEUWEN, glaskunstenaar en ontwerper van zeer originele lampen, maar ook een occasionele scrabbleleer, heeft een lijst opgesteld van termen die in nauw verband staan met de glasblazerij.

GLASBLAZER <i>glasblazers</i>	iemand die zich beroepsmatig bezighoudt met glasblazen, die glazen voorwerpen maakt
GLASHUT <i>glashutten</i>	voorloper van de glasfabriek. De eerstvermelde glashut in België stamt uit 1421 en bevond zich nabij Namen.
HARDGLAS <i>g.m.</i>	glassoort van groot weerstandsvermogen en bijzondere hardheid, dat door een bijzondere thermische behandeling bij breuk niet splintert, maar in korrels uiteenvalt
HOLGLAS <i>g.m.</i>	verzamelnaam voor holle glazen voorwerpen, zoals flessen, glazen
INDRAGER <i>indragers</i>	jongen in een glasfabriek, die de gemaakte voorwerpen van de smeltoven naar de koeloven zet
INZETTER <i>inzetters</i>	diegene die het warme eindproduct, gebracht door de indrager, in de koeloven zet
KOELOVEN <i>koelovens</i>	oven met geringere hitte dan een smeltoven, waarin de geblazen voorwerpen langzaam afkoelen
PLEGER <i>plegers</i>	arbeider die de pas geblazen voorwerpen in de koeloven verzorgt, rangschikt
POTAS <i>g.m.</i>	is een mengsel van zouten dat hoofzakelijk uit kaliumcarbonaat bestaat. Potas werd lange tijd gebruikt voor het maken van glas
SMELTKROES <i>smeltkroezen</i>	vuurvaste pot waarin het glas gesmolten wordt
UITLESSEN	in een glasfabriek het ovenvuur blussen om de oven te kunnen vernieuwen. ook: tijd dat een glasfabriek stilstaat om de oven te vernieuwen
VLAKGLAS <i>g.m.</i>	glas in platen, bv. vensterglas en kasglas
WANOVEN <i>wanovens</i>	oven voor het smelten van glas, in de vorm van een grote bak
WELSTEEN <i>welstenen</i>	vierkante steen waarop de stellers in glasfabrieken het glas al blazend heen en weer rollen

Stieren, stierend ... is het woord in de tweede beurt van een scrabbleopgave in een plaatselijk reclameblaadje, geplaatst door scrabbleclub Heureka. Stieren is dus een werkwoord, wist ik veel in 1990, want zeg, dat heb ik op school niet geleerd.

Als gevolg van een telefoontje met de toenmalige voorzitter ging ik naar een oefenavond, naar de volgende, de volgende en de gevolgen zijn er nog steeds. Want eens je het scrabbelen te pakken hebt laat het je niet meer los. Een ziekte zoals corona? Neen, het is niet besmettelijk, er bestaat geen vaccin voor, je gaat er niet aan dood, maar het is wel chronisch, hardnekkig chronisch, je moet ermee leren leven, ook al kost het je veel, veel, héél veel tijd.

Als je echt besmet bent, bepaal je zelf niet meer de tijd die je eraan besteedt, neen, **scrabble bepaalt het wel**.

Na enkele jaren actief te zijn geweest, kwamen er van heinde en ver sterke spelers opdagen, bonden gingen samenwerken, tornooien werden groter en bij elk tornooi stegen de prestaties. Een kleine of een grote solo leggen werd alsmaar zeldzamer.

Zeldzamer? voor mij althans, niet voor - wat ik noem - de A-klassers, straffe mannen en vrouwen zijn dat. Ze denken in anagrammen, hebben een massa ezelsbruggetjes en weten het kleinste hoekje van hun geheugen aan te boren. Als er een blanco getrokken wordt zien ze in een flits elke letter van het alfabet passeren en weten ze perfect welke de juiste is om die blanco te vervangen.

Vijf verschillende klinkers **a e i o u** en een **s** en een **blanco** erbij, goed voor de scrabble SEQUOIA. Wie doet het je na hé Jantje?

De 'Dikke Van Dale' werd met de tijd 'De hele Dikke Van Dale', het 'Nederlandstalig Scrabbleverbond' werd het 'Nederlands- en anderstalig Scrabbleverbond'. Vanuit alle windstreken komen er nieuwe woorden aangewaaid. Maar onze kampioenen houden stand. Hoe meer woorden ze worden voorgeschoteld, hoe meer ze er zullen opslaan en uit hun geheugen opvissen als de gelegenheid zich voordoet. Zoals ik al zei, straffe mannen en vrouwen.

Zelf ben ik geen lid van dat 'straffe clubje', want zeg, zoveel zotte, vreemde, onuitsprekbare en schunnige woorden, die heb ik op school nooit geleerd....

HA HA HA HA

LETTERBRIJ

Vorige week had ik ECZEEM, DIARREE en HYPOXIE....

Het was de 1ste keer dat ik won bij scrabble.

HERHAALWOORDEN

Bernard Roose

Woorden die uit twee gelijke delen bestaan, noemen we herhaalwoorden.

Niet opgenomen in het hiernavolgende lijstje zijn herhalingen die maar uit twee letters bestaan (vaak uit de kinderkamer). Ook geen herhalingen die toevallig visueel ontstaan, zoals kerker, genegene, inging.

Misschien brengt het je op ideeën in je volgende partijen.

aniani	bijzonder soort rijstmesje	
ayeaye	vingerdier	
blabla(bla)	inhoudsloos gepraat	
bonbon	praline; lekkernij	
cancan	revuedans met vertoon van froufrou; praatjes	
chachacha	Latijns-Amerikaanse dans	
chichi	opzichtig chic, verwaand, snobistisch	
dikdik	kleine antilope	
doedoe	dodo = uitgestorven vogel	
fyofyo	tropische bedwants; magische ziekte	
grigri	amulet	
kiskis	uitroep om dieren aan te sporen, weg te jagen, te roepen	
kodkod	nachtkat	
komkom	sussende of vergoelijkende uitroep	
kwikwi	vis	
midmid	centrale middenvelder	
neeneenee	ontkennende reactie	
nomnom(nom)	njamnjam	
nounou	als verbazing; om te kalmeren	
nul-nul	een slappe wedstrijd zonder doelpunten	
pawpaw	fruit(boom)	
pompom	snelvurend (luchtafweer)kanon	
pompompom	geluid bij het zingen van een wijsje zonder woorden	
pufpuf	nabootsing van het geluid van plots uitgestoten stoom	
samsam	samen, gemeenschappelijk	
taktak	klanknabootsing van geluid van de vuist die in de andere hand stompt	
tamtam	handtrommel; ophef; geruchtenmachine	
tartar	wijnsteen	
timtim	zilver	
tiptip	slipper	
toitoi(toi)	gelukwensen voor een artiest; bezweringsformule bij het afkloppen	
toktok	niet goed wijs	
tomtom	soep met bananenpasta; autonavigator	
tuftuf	aanduiding van het geluid van motoren	
tuktuk	driewielige bromtaxi	
tumtum	snoepgoed	
tuttut	uitroep om tot kalmte of stilte aan te manen	
twatwa	vogel	
wouwou	zilvergibbon	
agaragar	gedroogd zeewier	
balebale	rustbank van hout of bamboe	
beriberi	endemische ziekte in Azië door een tekort aan vitamine B1	
bronbron	in hete olie gebakken rijstkorst	
bushbush	rimboe; een oord ver van de bewoonde wereld	
caracara	roofvogel	
chouchou	lieveling	
chowchow	Chineese keeshond	

couscous	Noord-Afrikaans gerecht (griesmeel met groente en schapenvlees)
dingding	dendeng = gedroogd en gekruid vlees
dividivi	spiraalvormig opgerolde peulen van die boom
doeidoei	dààg
froufrou	ponyhaar; koekje; vertoon van ritselfende (kanten of zijden) onderkieren
gadogado	Indonesisch gerecht van groente, tahoe, tempé en ei met pindasaus
halfhalf	niet erg goed
heriheri	eenpansgerecht van een aardvrucht met kookbanaan en bakkeljauw
kirakira	ongeveer
klopklop	uit plantaardige vetten samengesteld vervangingsmiddel voor slagroom
koeskoes	buideldier; matrozenkost van gortepap; onappetijtelijke mengelmoes
korakora	vaartuig
krawkraw	chips, van cassave
kweekwee	gebakje
logologo	paling
matamata	slangenhalschildpad
meowmeow	designerdrug (mephedrone)
mokomoko	moerasplant
njamnjam	uitroep om aan te tonen dat men iets lekker vindt
pegapega	huisgekko
pilipili	exotische specerij van chilipeper
pingping	geld
piripiri	gerecht met kip en Spaanse pepers
planplan	zachtjesaan
poehpoeh	geluid om geringschatting, afkeer of verbazing te uiten
roefroef	geluid veroorzaakt door een snelle beweging
sarasara	garnaal
taaitaai	koek van roggemeel en stroop
takitaki	Sranan(tongo) = creoolse taal in Suriname
tongtong	hangend blok hout of gong waarop de uren en seinen geslagen worden
tseetsee	tseetseevlieg = overbrengster van de slaapziekte en veeziekten
tuuttuut	klanknabootsing van het geluid van een signaalhoorn of -fluit
uche-uche	klanknabootsing van een hoestgeluid
woefwoef	hond (kindertaal)
alangalang	tropische grassoort met lange, smalle pluimen
aloenaloen	ruim vierkant grasplein voor de woning van de hoofden op Java
blauwblauw	blauwblauw laten = doen alsof er niets gebeurd is
blingbling	opzichtige versieringen
dyugudyugu	drukke, gedoe, ophef
fiftyfifty	zo verdeeld dat ieder de helft krijgt
fukkiefukkie	de geslachtsdaad
goenagoena	magische tovermiddelen of spreuken
hoelahoela	dans en muziek van de Hawaïaanse vrouwen
kielekiele	op het nippertje
monkimonki	doodskopaapje
shabushabu	gerecht van groenten, vis en deegsluizen in bouillon
toekotoeko	kamrat
ylangylang	etherische olie uit de bloesems van de cananga
kedengkedeng	geluid van een voortrijdende trein
koppiekoppie	goed verstand; lumineuze inval
mannenmannen	mannen die het best met mannen kunnen opschieten
mensenmensen	die graag van sociale contacten houden
middenmidden	centrale middenvelde
tjoeketjoeke	klanknabootsing van een rijdende stoomtrein
tsjoektsjoek	tapijtenhandelaar

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	B	A	B	Y	V	E	T								
2	R			A							F				
3	I			N							L		A		K
4	Q			G	A			J	O	D	E	L	D	E	N
5	U			F							M		R		O
6	E			S			G			Z	E	N	E		E
7	T			C			E		E	R	A	S			I
8	S	I		C	H	O	O	K	T	E		W			E
9		N		O			O		H		I				R
10		S		N			D		E		J				
11		P		E			A		N		Z				
12	V	U	R	E	N		K				E				
13		W	i	L	D	S		T		M	E	N	U		
14		D													
15	G	E	t	E	X	T									

Deelnemers	:	86
Beurten	:	17
Totaalscore	:	1130
Scrabbles	:	6
Solo's	:	0
Soloscrabbles	:	0
Hoogste beurtscore	:	149
Nulscores (gem./deelnemer)	:	1,04
Tops (gem./deelnemer)	:	4,98
Scrabbles (gem./deelnemer)	:	1,94
Getrokken blanco's	:	7
Beurten met Q	:	1

GELEGDE SCRABBLES

Beurt	4	AFSCHONE - FACONNES	8	NAWIJZE - ZWAANTJE
	6	GEKODAKT	14	BRIQUETS
	7	KNOEIER	15	INSPUWDE

SOLO's - DUO's - TRIO's

Beurt	6	trio	Frans Symons - Luc Steels - Herman Theys met GEKODAKT
	11	duo	Arendsoogduo Wesley Eikenaar en Bert Van der Loo met ADRES
	15	trio	Stefaan Roels - Dirk Van den Herreweghe - Guy Mangelschots met INSPUWDE

TOPS - TOPPER(s)

Aantal	12	Stefaan Roels
---------------	----	---------------

NULLEN - TOPPER(s)

Aantal	4	Geert Decresson - Jos Claesen - Pedro Terron - Betty Fonteyn
---------------	---	--

CRUCIALE ZETTEN en ANDERE WEETJES

Beurt	6	Wie GEKODAKT niet vond, verloor meteen minstens 33 punten. Onder meer Stefaan Roels en Jan Cornet liepen tegen een nul aan met KANTGOED.
	7	64% van de zaal vond een scrabble. Vanaf deze beurt werden tot de laatste beurten nog heel wat nullen toegerekend voor de aanbouwen of verlengingen van GEKODAKT.
	9	Ook TURNPAK was een mogelijkheid voor 50 punten, eveneens in aanbouw met AFSCHONEN.
	10	Ook URBEX, EXEN en NEUM (niet gemaakt) brachten eveneens 36 punten op. De jury koos ervoor geen 2e x9 open te leggen met de X, maar deze had na de pauze nog heel wat op de MENU staan.
	12	Herman Theys verloor zijn autoritaire leidersplaats nadat hij, samen met nog enkele anderen, zicht liet vangen aan BEVANG. Personen kunnen niet bevangen...
	13	BABYVET was gekend door 11 spelers. Carla Adelaar kwam hiermee aan de leiding, een plaats die ze slechts 1 beurt zou bekleden. Een nul in de laatste beurt kost haar een top 5 en top 10 notering.
	14	De 11 spelers die BRIQUETS vonden, scoorden in deze beurt maar liefst 91 punten meer dan de rest van de deelnemers. De alternatieve scrabble SEQUITUR werd door niemand gemaakt. Jan Van Herpe verdwijnt uit de top 10 door een nul en Frans Symons komt definitief aan de leiding.
15	38 punten weet het trio meer te scoren dan de meerderheid die WEND maakte. Stefaan Roels weet zich zo nog knap naar een 2e plaats te spelen (57e bij de pauze).	

Zopas verscheen in Amerika het interessante boek "Seven Games" van Oliver Roeder. Daarin behandelt hij het ontstaan, de betekenis, de evolutie en de toekomst van dammen/schaken/go/backgammon/poker/scrabble/bridge. Waarom spelen we? Wat doen ze met onze menselijke natuur en ontwikkeling?

Betekent de opkomst van Artificiële Intelligentie het einde van deze denksporten?

Het hoofdstuk over scrabble vat ik graag voor jullie samen.

*Met 26 soldaten,
veroverde ik de wereld.*

J. Gutenberg (wellicht apocrief)

Een knap gespeeld scrabblespel verandert een wanordelijke groep van 100 letters in een zak tot een specifiek geordende structuur op het bord. Zeven willekeurig getrokken letters geven meer dan 3 miljoen mogelijkheden.

Ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van het spel, dat eerder als Lexiko begon, verloren twee mannen op de hoofdverdieping van The New York Times met 6 – 3 tegen een computerprogramma "Maven", wel met ongelijke letters.

Dat was ontworpen door een IBM programmeur B. Sheppard. Die bezat zelf geen computer en schreef de code nog met potlood en papier. Hij voerde ook de woordenlijst tot achtletterwoorden handmatig in en voegde er negenletterwoorden uit Webster's aan toe. Hij noemde het "Maven", een Joods woord dat "expert" betekent.

Hij leerde daarbij dat bij klassieke partijen (mens tegen mens) woordenschatkennis de belangrijkste factor is die de winstkansen bepaalt. Ook dat je de blanco beter bewaart tot je waardevolle letters hebt. Dat meer letters gebruiken niet noodzakelijk een betere score oplevert. Hij leerde het programma ook defensief te spelen. Later doctorde hij met een dissertatie "Towards perfect play of scrabble".

In 2006 ontwierpen J. Katz-Brown en J. O'Laughlin "Quackle", zowel voor Mac als Windows. Dat programma kent een grotere waarde toe aan bepaalde lettergroepen.

Met AI (Artificiële Intelligentie) kan de computer iedereen kloppen, behalve misschien Nigel Richards, de beste speler ooit. Die ascetische man schuwt interviews, heeft geen tv noch smartphone noch internet. Hij is een Nieuw-Zeelander die in Maleisië woont en een langeafstandsfietser. Hij kent de woordenlijst uit het hoofd. Op 9 weken tijd deed hij hetzelfde in het Frans en werd ook in die taal wereldkampioen alhoewel hij geen Frans spreekt. Hij geeft niet om winst of verlies en weigert tegen de computer te spelen.

AI is scrabble 'maar een spel', het oefent en ontwikkelt menselijke kernactiviteiten, rationeel denken en macht uitoefenen. Anagrammen maken is een verslavende intellectuele trekpleister. De beste spelers oefenen met een computerprogramma Zyzzyva dat de 7 letters alfabetisch opgeeft. Topspelers zijn eerder wiskundigen en musici dan dichters of taalkundigen. Scrabbelen is als een nieuwe taal leren, patronen en betekenis ontdekken, alhoewel je die taal al kent. Met tactiek en strategie erbij ontdek je de schoonheid ervan. Eerst moet je wel studeren: de twee- en drieletterwoorden, het DNA van scrabble. En dan de 4-, 5-, 6-, 7-, 8-, 9-, - enzovoort. De betekenis van de woorden kennen is niet noodzakelijk maar het is wel verrijkend en het kan leiden tot verrassende vondsten.

De software architect César Del Solar werkt aan een AI-project rond scrabble dat hij Macondo noemt. Net zoals bij Alphago (go) en Alpha Zero (schaken) start het vanaf nul en leert het zichzelf spelen tot het allerhoogste niveau. Daardoor speelt AI niet als mens en zelfs niet als computer maar als een 'alien'. Het zal een gamechanger worden. De computer is zoveel sneller en maakt geen fouten zodat het geen eerlijk gevecht is. Het gevaar is dat de scrabblespeler zijn eigen stijl verliest en machinaal gaat spelen.

Scrabble vraagt geheugen, anagrammenvaardigheid, berekening, ruimtelijk inzicht, tactiek, strategie, aanpassingsvermogen, bordvisie en bordgevoel voor de plekken die ertoe doen. In de klassieke methode komt er ook wat geluk bij kijken omdat je met ongelijke letters werkt.

Volgens K. Matsumoto is de scrabbletheorie nog onderontwikkeld. Hoe de bordstructuur zich van het centrum vertakt en uitdijt naar de kanten van het bord is nog onvoldoende onderzocht en minder toevallig dan we denken. In zijn boek "Breaking the game" heeft hij het over entropie, synergie, veranderlijkheid, herordening en spookletters.

Op toptornooien worden jammer genoeg ook onregelmatigheden vastgesteld van hulpmiddelen tot en met doping. Waarom geraken spelers bezeten door en verslaafd aan het spel? Waarom is winnen zo belangrijk, leuk en verliezen zo moeilijk te accepteren? Waarom bepaalt spelen ons humeur en ons ego? Antwoorden daarop proberen filosofen en psychologen te geven en konden we reeds vinden in "Homo Ludens" van Johan Huizinga.

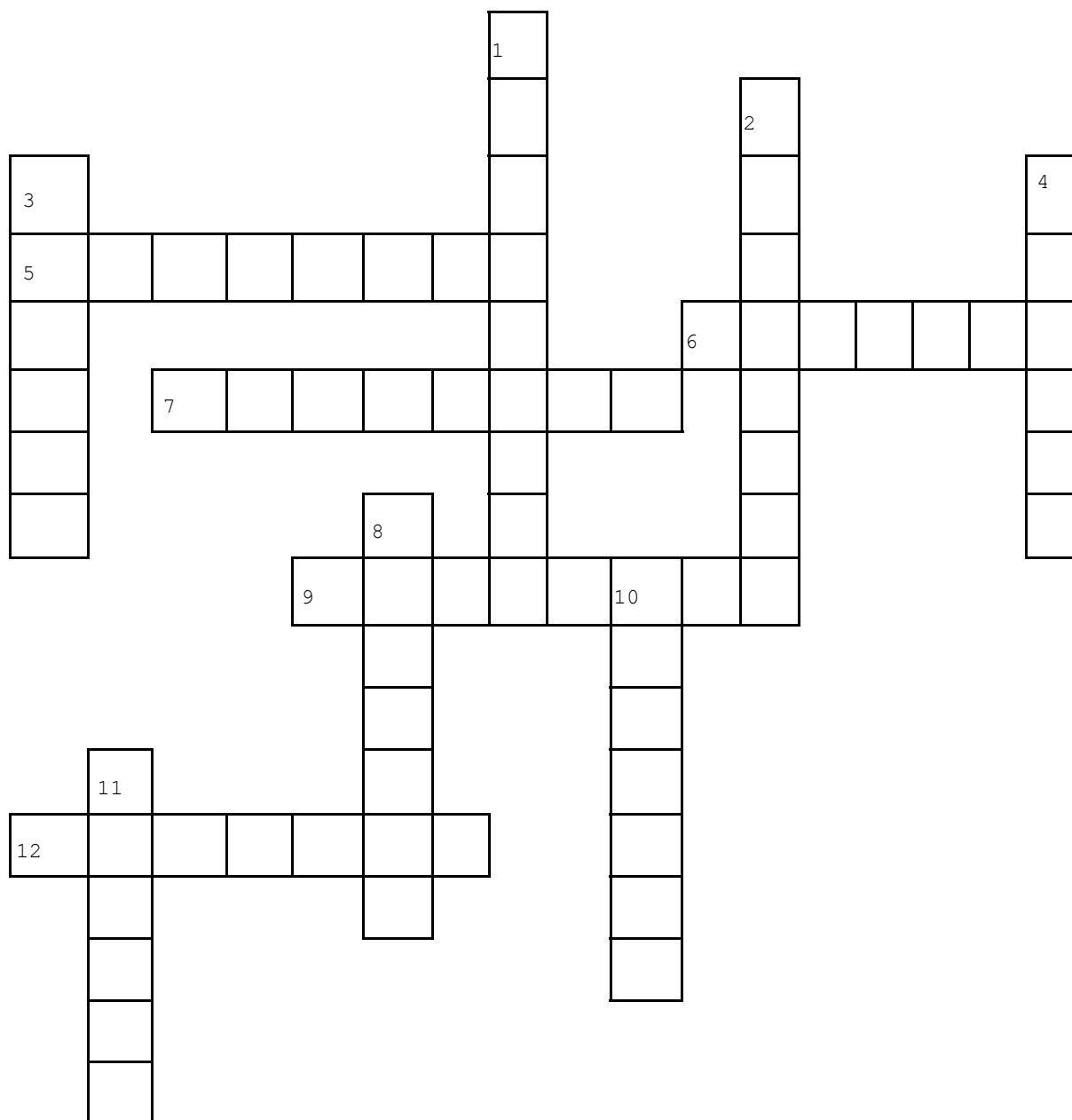
In november 2021, tijdens het scrabbleweekend in Rijs georganiseerd door Twan Swenker, kwam het woord NAADKOUS op het bord..... een solo van Duplomaat. Daar kwam ik op het idee om reeksen te maken van samengestelde woorden, zoals bijvoorbeeld woorden met kous, bes, cel, mes, dal, god, berg, weg, rok, zee, hond Hier de eerste reeks met KOUS, wel altijd beperkt tot hoogstens 8-letterwoorden. De rest volgt!

ARMKOUS	om de arm gedragen elastische kous, als hulpmiddel bij lymfoedeem
BREIKOUS	kous waaraan gebreid wordt, gebreide kous ook een vrouw die in gezelschap weinig zegt
HALFKOUS	= kuitkous
KNIEKOUS	kous die tot onder de knie reikt ook: elastieken kous met een ronding waarin de knie past, gedragen om het kniegewricht steun te geven
KUITKOUS	kous met ingeweven kuit ook: halve kous die de kuit bloot laat
KLIPKOUS	porseleinhoorn of porseleinslak
LABSKOUS <i>(geen mv)</i>	scheepsgerecht dat bestaat uit een stampot van aardappelen, uien en zout vlees
LAPKOUS <i>(geen mv)</i>	= labskous
LULKOUS	= kletskous
MAFKOUS	slaapkop
NAADKOUS	nylonkous met naad van boven tot onder
NETKOUS	kous gebreid in een visnetpatroon
OVERKOUS	kous die over een andere gedragen wordt, ook over schoenen of laarzen
PISKOUS	o.a. een vrouwelijk kind
PEERKOUS	metalen, open of gesloten ring in een oogsplits of een lus in een touw, tot versterking en tegen het doorslijten - ook kabelkous genoemd
PUNTKOUS	= peerkous
ROLKOUS	vroeger gedragen lange kous die met de broek opgerold werd of: sloopsterm zware ronde gewelde kous met een wijde keel, waarin een hoofdtouw of stag gelegd kan worden (zo genoemd omdat ze om de gewone kous kan draaien of rollen)
RIJGKOUS	kous die je om het been dichtrijgt bv. tegen spataders
SOUKOUS <i>(geen mv)</i>	in de jaren 60 van de twintigste eeuw uit de rumba ontwikkelde muziekstijl in West- en Midden-Afrika, gekenmerkt door Cubaanse ritmes in combinatie met Afrikaanse gitaarloopjes
SUFKOUS	iemand die onhandig en dom is
SLOBKOUS	over de schoen gedragen voetbekselsel in de vorm van een sok zonder zool, gedragen als bescherming tegen modder en vuil of, 's winters, tegen koude voeten
TALMKOUS	treuzelaar
TEEMKOUS	= zeurkous
VRIJKOUS	iemand die graag vrijt
ZEURKOUS	iem. die steeds zeurt/ ander benamingen: zanik, zanikkous, zanikpiet, zanikpot, zeurkont, zeurpiet

Puzzelhoekje

Al spelend een paar woorden ontdekken die in SWL 2022 werden opgenomen

Horizontaal

5. daar kan je in de zomer een lekkernij kopen
6. om zich veilig te bewegen als voetganger of als fietser
7. ruimte waarin de gedachten van de spreker geschreven staan
9. hierop kan je zien of je miljardair geworden bent, of niet
12. een vogelsoort die tot de reigers behoort

Vertikaal

1. een hapje bij een biertje
2. praktisch attribuut bij het smullen van iets verfrissend
3. een kleine steltloper
4. hiermee kan je wassen zonder chemische producten
8. als je teveel eet, ja, dan heb je zoiets nodig
10. ideale plaats voor het opbergen van wijnen en likeurtjes
11. zelfs met eentje slaap je echt wel rustig

Oplossing uiterlijk op 5/6/2022 naar dewoordenaar@ntsv.eu
De winnaar zal worden uitgeloot op de IC Putte te Antwerpen